

ХУЛОСАИ НИҶОИИ
шурои диссертационии 6D.KOA-079
назди Институти фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи
А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон барои
дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм

Парвандаи аттестационии № ____
Қарори шурои диссертационӣ аз 12.09.2026, №57

Дар бораи сазовор донистани Шукурзода Саодат Нусратулло шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ.

Диссертатсияи Шукурзода Саодат Нусратулло дар мавзӯи “Иштироки занон дар раванди бунёди давлати соҳибистиклол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (таҳлили сиёсӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6.2 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ ба ҳимоя дар ҷаласаи шурои диссертационии 6D.KOA-079 назди Институти фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, ки бо фармоиши Комиссияи олии аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 октябри соли 2024, №364 ш/д) тасдиқ гардидааст, 04 уми июли соли 2026 (Протоколи № 54) қабул гардидааст. (734025, шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33;

Довталаби дараҷаи илмӣ Шукурзода Саодат Нусратулло 21 сентябри соли 1973 таваллуд шудааст. Номбурда соли 1996 Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А. Рӯдакиро аз рӯйи ихтисоси “Забон ва адабиёт” хатм намудааст. Аз соли 2020 то ба имрӯз ба ҳайси муовини раиси ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе фаъолият менамояд. Шукурзода Саодат Нусратулло зинаи унвончуиро солҳои 2016 - 2021 дар шӯбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ гузаронидааст.

Роҳбари илмӣ: Саидов Абдуманон Сатторович – доктори илмҳои фалсафа, профессори кафедраи ҷомеашиносии МДТ «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон» ба номи Абуалӣ ибни Сино.

Муқарризони расмӣ;

1. **Муҳаммад Саъдӣ Абдурахмон** – доктори илмҳои сиёсӣ, дотсент, сардори кафедраи фанҳои ҷамъиятии Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. **Ҷабборӣ Насиба Ҷаббор** – номзади илмҳои сиёсӣ, муовини ректор оид ба тарбияи Донишгоҳи давлатии Данғара.

Муассисаи пешбар – Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав” дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби мудири кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналхалқӣ, доктори илмҳои

сиёсӣ, профессор Саидов А.С., эксперт (омодасозии лоиҳаи тақриз), саромӯзгор, номзади илмҳои сиёсӣ Раҷабализода С.Р. ва котиби маҷлис, номзади илмҳои таърих Одиназода Н.Ҳ. имзо гардидааст, қайд менамоянд, ки диссертатсияи Шукурзода Саодат Нусратулло дар мавзӯи “Иштироки занон дар раванди бунёди давлати соҳибистиклол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (таҳлили сиёсӣ)” таҳқиқоти мукаммал, қори мустақилона анҷомёфта дорои сохтори ягона ва навгонии илмӣ мебошад. Диссертатсияи Шукурзода С.Н. аз рӯи мазмуну мундариҷаи худ ба талаботи бандҳои 31 – 33 - и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, № 267 (бо тағйири иловаҳо ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023, № 295) тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад ва муаллифи он сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 5.6.2 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ аст.

Шукурзода Саодат Нусратулло оид ба мавзӯи диссертатсия 3 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп намудааст. Инчунин оид ба масъалаҳои мавзӯи диссертатсионӣ дар конференсияи зиёди ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ баромад намудааст, ки маводҳои онҳо ҷоп гардидаанд. Натиҷаҳои асосии диссертатсия ва хулосаҳои таҳқиқот дар мақолаҳои илмӣ муаллиф инъикос ёфтаанд:

Мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп шудаанд:

[1] Шукурзода, С.Н. Государственная политика Республики Таджикистан в отношении женщин в период независимости [Матн] / С.Н. Шукурзода // Идоракунии давлатӣ. Маҷаллаи илмӣ сиёсии Академияи идоракунии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. - 2024. - №4/3 (71). - С. 364-370.

[2] Шукурзода, С.Н. Асосҳои ҳуқуқии иштироки занон дар бунёди давлати соҳибистиклоли Тоҷикистон [Матн] / С.Н. Шукурзода // Муносибатҳои байналмилалӣ ва амният. - 2025. - №4-16. - С.204-206.

[3] Шукурзода, С.Н. Манбаъҳои иҷтимоӣ сиёсии иштироки занони Тоҷикистон дар бунёди давлати миллӣ [Матн] / С.Н. Шукурзода // Паёми донишгоҳи омузгорӣ. Бахши илмҳои фалсафа, ҳуқуқ ва сиёсатшиносии ДДОТ ба номи С.Айнӣ. - 2026. - №2 (18). - С. 61-64.

Маърӯзаҳои илмӣ дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ

[4] Шукурзода, С.Н. Участие женщин Таджикистана в развитии сферы здравоохранения и социальной защиты населения [Матн] / С.Н. Шукурзода //

Маводҳои конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ: «Технологияҳои интеллектуалӣ дар таҳсилоти тиббӣ ва илм: равишҳои инноватсионӣ». Ҷ. 2. - Душанбе, 25 апрели соли 2025. - С. 438-449.

[5] Мирзозода, Э.Э., Шукурзода, С.Н. Социальное государство и охрана здоровья населения [Матн] / С.Н. Шукурзода, Э.Э. Мирзозода // Маводҳои конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ: «Технологияҳои интеллектуалӣ дар таҳсилоти тиббӣ ва илм: равишҳои инноватсионӣ». Ҷ. 2. - Душанбе, 25 апрели соли 2025. - С. 231-242.

[6] Шукурзода, С.Н. Саҳми занони Тоҷикистон дар бунёду рушди давлати соҳибистиклоли миллӣ [Матн] / С.Н. Шукурзода // Маводҳои конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ: «Илм ва таҳсилот барои солимии миллат». Ҷ. 2. - Душанбе, 31 октябри соли 2025. - С. 317-318.

[7] Шукурзода, С.Н. Мақом ва ҷойгоҳи занон дар Тоҷикистони соҳибистиклол [Матн] / С.Н. Шукурзода // Маҷмуаи мақолаҳои конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ: «Истиклоли давлатӣ - заминаи бозғатимоди рушди иқтисодиёт, илму фарҳанг, Ваҳдати миллӣ ва суботи устувори ҷомеаи мосири Тоҷикистон. - Хучанд, 26 январи соли 2026. - С. 176-181.

[8] Шукурзода, С.Н. Дурнамои иштироки занон дар таҳкими истиклолияти давлатии Тоҷикистон [Матн] / С.Н. Шукурзода // Маводҳои конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ: «Пешрафт ва ҳамгирӣ: дастовардҳои илмӣ дар дармонгоҳ». Ҷ. 2. - Душанбе, 24 апрели соли 2026. - С. 338-339.

Ба автореферати диссертатсия тақризҳои муҳаққиқони зерин ворид шудаанд:

1. Саркорбобоева М.М. - номзоди илмҳои сиёсӣ, муаллими калони кафедраи умумидонишгоҳии сиёсатшиносии МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Ғафуров” Тақриз мусбат аст ва чунин эрод дорад:

- Дар баъзе ҷойҳо аломатҳои матнии такрорӣ ё истилоҳоти носоҳеҳ ба чашм мерасанд.

- Дар нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда таҳлили монеаҳо хуб инъикос ёфтааст, аммо беҳтар мешуд, ки рақамҳо ё нишондиҳандаҳо дар Тоҷикистон ҳамчун мисоли таҷрибавӣ андаке бештар таъкид мегардиданд.

2. Саидзода Фазилат Сайдамир - номзоди илмҳои сиёсӣ, ходими калони илмии Институтуи фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддини АМИТ. Тақриз мусбат аст. Эрод надорад.

3. Расулзода Рухсора – номзоди илмҳои сиёсӣ, муаллими калони кафедраи сиёсатшиносӣ ва робита ба ҷомеаи Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Тақриз мусбат аст ва чунин эродҳо дорад:

- Дар таҳқиқоти минбаъда истифодаи васъетари маълумоти оморӣ ва динамикаи миқдории намоёндагии занон дар мақомоти давлатӣ метавонад таҳлилро боз ҳам мукамалтар гардонад.

- Муқоисаи таҷрибаи кишварҳои дигари Осиёи Марказӣ дар самти таъмини иштироки занон дар равандҳои сиёсӣ метавонад хусусиятҳои модели тоҷикистониро равшантар нишон диҳед.

- Таҳлили амиқтари механизмҳои амалии татбиқи қонунҳо ва барномаҳои давлатӣ чиҳати баланд бардоштани самаранокии сиёсати гендерӣ муфид хоҳад буд.

Муқарризон ва муассисаи пешбар бо назардошти муқаррароти бандҳои 67-70 ва 74-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 (тағйиру иловаҳо ба Қарори мазкур аз 26-уми июни соли 2023, таҳти №295) тасдиқ шудааст, интиҳоб ва таъин гардидаанд. Интиҳоби муқарризон ва муассисаи пешбар бо он асоснок карда мешавад, ки онҳо дар мавзӯи таҳқиқшуда, аз ҷумла дар бораи ҷанбаҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқи масъалаи иштироки занон дар раванди бунёди давлати соҳибистиклол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қорҳои илмӣ-таҳқиқотиро анҷом додаанд ва мутахассисони шинохтаи соҳаҳои илми худ маҳсуб меёбанд.

Муассисаи пешбар - Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав” дар самти омӯзиши масъалаҳои муҳимми ҳаёти сиёсии ҷомеа, равандҳои мухталифи ҷомеа ва татбиқи сиёсати давлатӣ дар шароити имрӯза, саҳми назаррас дорад.

Шурии диссертатсионӣ қайд менамояд, ки аз тарафи доктарабон дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

- равишҳои илмии муосир дар таҳқиқи моҳияти иштироки занон дар раванди бунёди давлати соҳибистиклол қушода дода шудааст;

- аввалин бор масъалаи баробарии гендерӣ дар ҳаёти иҷтимоию сиёсии ҷомеа ба сифати предмети омӯзиши илмӣ баррасӣ гардидааст;

- баробарии гендерӣ ҳамчун шарт асосии иштироки фаъоли занон дар равандҳои сиёсии ҷомеа муайян ва асоснок карда шудааст;

- масъалаи омилҳои монешавандаи иштироки занон дар ҳаёти сиёсию иҷтимоии давлатҳои муосир дар асоси далелҳои мушаххас таҳлил гардидааст;

- асосҳои ҳуқуқии татбиқи баробарии гендерӣ дар Тоҷикистон арзёбӣ шуда, тавсифи худро ёфтаанд;

- заминаҳои иҷтимоию сиёсии фаъолшавии занони Тоҷикистон дар бунёди давлати миллии соҳибхитиёр муайян гардида, омӯхта шудаанд;

- дурнамои иштироки занон дар таҳкими истиклолияти давлатии Тоҷикистон муқаррар шуда, мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст.

Вазифаҳои таҳқиқоти диссертациониро мақсади таҳқиқот муайян менамояд ва иҷрои онро ҳалли чунин вазифаҳо дар бар мегирад:

- баррасии масъалаи баробарии гендерӣ дар ҳаёти иҷтимоию сиёсии ҷомеа ба сифати объекти таҳлили илмӣ;
- далелнок кардани баробарии ҷинсӣ ҳамчун шартӣ асосии иштироки фаъоли занон дар равандҳои сиёсӣ;
- ошкор сохтани омилҳои монетаҷавандаи иштироки занон дар ҳаёти сиёсии ҷамъиятии давлатҳои муосир;
- тавсифи асосҳои ҳуқуқии татбиқи баробарии гендерӣ дар Тоҷикистон;
- муайян ва асоснок намудани заминаҳои иҷтимоию сиёсии фаъолшавии занони Тоҷикистон дар бунёди давлати миллии соҳибхӯшӣ;
- муқаррар намудани дурнамои иштироки занон дар таҳкими истиқлолияти давлатии Тоҷикистон.

Аҳамияти амалии мавзӯи таҳқиқот ба он асоснок карда мешавад, ки натиҷаҳои бадастоварда ва хулосаҳои пешниҳоднамудаи муаллиф ҷиҳати тақмили минбаъдаи сиёсати гендерӣ мусоидат мекунад. Маводи диссертатсияро ҳангоми таҳияи барномаҳои таълимӣ аз ҷанми сиёсатшиносӣ, низоъшиносӣ ва курсҳои махсус дар самти сиёсати гендерӣ истифода бурдан мумкин аст.

Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот ба он асоснок карда шудааст: омода ва тайёр намудани курси махсус вобаста ба омӯзиши сиёсати гендерӣ; таҳияи барнома ва концепсияҳои пешбурди сиёсати гендерӣ марбут ба сиёсати гендерӣ; ҷиҳати таҳкими қонунгузориҳои миллии дар самти баланд бардоштани вазъи занон ва духтарон; истифодаи маводи диссертатсионӣ ҳангоми омода кардани матни суҳанронӣ, баромадҳо, маърузаҳо, мақолаҳои илмӣ, рисолаҳои магистрӣ, номзадӣ ва докторӣ. Маводи диссертатсияро ҳангоми таҳияи барномаҳои таълимӣ аз ҷанми сиёсатшиносӣ, низоъшиносӣ ва курсҳои махсус дар самти сиёсати гендерӣ истифода бурдан мумкин аст.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон доданд, ки натиҷагирӣ, хулосаҳо ва пешниҳодот дар таҳқиқот дар асоси сарчашмаҳои назариявӣ методологии диссертатсия асоснок карда шудаанд. Хулоса ва тавсияҳо дар асоси таҳлили илмӣ натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ манзур шудаанд.

Саҳми шахсии докталаби дараҷаи илмӣ дар таҳия, коркард ва таҳлили ҳамаҷонибаи мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ маҳсули ҷандинсолаи фаъолияти илмӣ муаллиф мебошад. Дар ҳамаи марҳалаҳои иҷрои нақшаи кории илмӣ – таҳқиқотии пешбинишуда муаллиф бевосита иштирок намуда, хулоса ва тавсияҳои илмӣ пешниҳодшударо шахсан асоснок намудааст. Маҷлиси шӯрои диссертатсионӣ аз таърихи 12 сентябри соли 2026 дар бораи сазовор донишани

Шукурзода Саодат Нусратулло ба дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз руи ихтисоси 5.6.2 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ мувофиқ аст, қарор қабул намуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 14 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла докторони илм аз рӯи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда 4 нафар. Аз 14 нафар иштирокчиён, ки дар маҷлиси шуро ҳозир буданд, овоз доданд: тарафдор 14, муқобил - нест, бюллетенҳои беэътибор - нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,

доктори илмҳои сиёсӣ

Кувватзода С. З.

Котиби илмӣ

шурои диссертатсионӣ,

номзади илмҳои сиёсӣ

Сангинов Н.Н.

12.09.2026